

DE SCHEMERTUIN

Deel 1

Herfst

Vrijdag 21 september 2018

Het zal je vast een plezier doen om te weten dat de tuin zich aan het voorbereiden is op de herfst. De hazelaar begint zijn bladeren te verliezen en ziet er nogal magertjes uit: soms verschijnen plotseling de schaduwen van zijn kurkentrekkervormige takken in mijn ooghoeken en dan beeld ik me heel even in dat ik naar een buitenaards wezen sta te kijken. Wat waren we toch altijd dol op die boom, weet je nog? Morris deed niets liever dan eronder wegkruipen nadat hij de hele dag lang op vogels en vallende bladeren gejaagd had. Hoewel, toen hij op hoge leeftijd was, was zijn verstand soms wel iets ambitieuzer dan zijn benen toelieten.

Ons dahliabed staat er nog altijd mooi bij – Cafe au Lait, dit jaar. De jongen van het tuincentrum heeft ze me aangeraden. Ik ben blij dat ik zijn aanbevelingen heb opgevolgd. Ze zijn prachtig! Echt beeldig. Maar na al die zware regenval van de afgelopen tijd zijn hun kopjes zwaar en ik kan de stengel nauwelijks afsnijden zonder dat de bloem er met een plof af valt. En als het me al lukt om er een paar in de vaas te zetten, ontdek ik meer dan eens dat er een slakje in een van de bloemblaadjes is gekropen. Op een ochtend kwamen er zelfs drie of vier van die kleine slakjes uit mijn snijbloemen zetten, waarna ze over het aanrecht naar de wasbak glibberden.

Ik ben bang dat er verder weinig te roddelen valt over het reilen en zeilen in Eastbourne Road. Maar herinner je je nog dat ik je verteld heb over die man met die rode broek die tegenover mij woont? Die man die altijd zijn buik tegen het raam van de bovenverdieping drukt zodra er ook

maar enige commotie is op straat? Nou, het is weer eens zover. Vandaag, tijdens een wandelingetje naar Clissold Park, ontdekte ik opnieuw zijn blote buik tegen het glas. Zijn telefoon stak uit het raam en hij maakte foto's van een verkeersopstopping. Ik kwam ook langs de ruziënde buurtjes... Ze bonzen nog steeds op elkaars voordeur om te schreeuwen dat de ander 'niet zoveel lawaai' moet maken, maar daarbij maken ze zelf nog het meeste lawaai!

Er moet vandaag haast wel iets in de lucht hangen, want iedereen staat op scherp. September is nog altijd zonnig en behoorlijk warm, dus misschien heeft het laatste restje hitte de hersenen van onze burens wel vertroebeld. Jij voelde het ook altijd in deze tijd van het jaar. Weet je nog? Altijd weer snauwen op die vossen, juist wanneer het warm was.

Hoe dan ook, die nieuwe buurvrouw – een van de twee ruziënde buurtjes – nou ja, ze ziet er 'nogal modieus' uit, zoals jij dat zou zeggen. Ze woont hier nu al een paar maanden, maar ze is nieuw in de zin van dat ze nog geen enkele poging heeft gedaan om kennis met een van ons te maken. (Maar ik geloof dat dat tegenwoordig steeds gebruikelijker is geworden.) Ze heeft al sinds haar verhuizing bouwvakkers over de vloer – godzijdank zijn ze gisteren eindelijk vertrokken. Voorgoed. Ik heb een zucht van verlichting geslaakt toen ze hun container begonnen in te pakken. Het was zo'n vreselijk lawaai. Al dat geouwehoer en dat gekletter van dat puin. Ik vermoed zomaar dat als Fraser nog geleefd had, hij elke ochtend uit het raam naar hen zou hebben gekeft, in een wanhopige poging om hun uit-de-toon-gezang te evenaren.

Het huis zelf is bijna onherkenbaar geworden. Het is marineblauw geverfd, met een eendeneiblauwe deur, wat volgens Jenny nu helemaal 'trendy' is. Sterker nog, heel Stoke Newington begint er tegenwoordig steeds 'trendyer' uit te zien. Alles is tot in de puntjes verzorgd. De voortuintjes zijn allemaal 'minimalistisch' gedecoreerd met olijfbomen en laurier-boompjes in potten. Gepolijste tegels, geverfde voordeuren, containerbergingen – ja, kleine schuurtjes voor vuilcontainers! Ik weet heus wel dat wij de buurt ook netjes hielden toen wij jong waren, maar toch is het anders, vind je ook niet? Wij waren ook altijd aan het aanvegen,

schilderen en schoonmaken. We deden wat we konden. En Prem maakte graag dingen, praktische dingen. Die stoel! Hij was er zo trots op. Ik stel me weleens voor dat hij ook een fantastische containerberging zou hebben getimmerd, als die in die tijd in de mode waren geweest.

Maar het grootste verschil tussen toen en nu is dat ik bijna niemand ken die achter die prachtig geverfde voordeuren woont. Ik denk dat ik meer praatjes zou moeten maken, meer mensen in de tuin zou moeten uitnodigen. Dat heb ik je immers beloofd. Maar het leven is zo anders tegenwoordig, niemand is meer zo vriendelijk als vroeger. De deur uit gaan en onbekende mensen groeten voelt zoveel ingewikkelder. Hoewel deze plek altijd mijn thuis zal blijven, voelt het toch niet meer zo vertrouwd als vroeger. En alle oude, vertrouwde gezichten beginnen de stad, en uiteindelijk ook dit leven, steeds meer vaarwel te zeggen.

Gelukkig is de tuin er nog. Hij verandert elk jaar een klein beetje, maar geeft me toch altijd weer een magisch gevoel.

*Heel veel liefs,
je vriendin
Maya x*

*Winston***September 2018**

‘Neem me niet kwalijk!’ Een hoog, geknepen stemmetje doorboorde de muziek die uit zijn koptelefoon kwam. ‘Meneer Winston, is het niet?’

Hij kneep zijn ogen dicht, in een poging de vredige ochtend in stand te houden. De warmte van de zomer hing nog steeds in de lucht, maar het briesje was een en al herfst. Winston miste de lange, lome dagen van augustus en begin september nu al, ook al waren zijn gebruikelijke zonnebaadplannen gedwarsboemd door zijn charmante nieuwe buurvrouw, die hem op al zijn wakkere momenten stevige hoofdpijn had bezorgd.

Vanaf het moment dat zij in het huis naast hem was getrokken, dat al zolang Winston hier woonde leeg had gestaan, was zijn leven één grote chaos geweest.

De twee aangrenzende huizen hadden één nogal ongebruikelijk kenmerk: een gedeelde achtertuin. Ooit was die tuin Winstons stille, ietwat rommelige rookhonk geweest – een plek voor een kort momentje van rust. Maar nu was het hun gezamenlijke slagveld geworden.

Wekenlang hadden Winston en de koningin van Scheba (zoals zijn moeder haar zou hebben genoemd, hoewel hij van de bouwvakkers had begrepen dat ze Bernice heette) elkaars huizen bestormd om over ik weet niet wat te klagen. Het begon ermee dat haar bouwvakkers elke werkdag om acht uur begonnen, om vervolgens bij een onaangenaam luidruchtige radiozender te blijven hangen en zichzelf een slag

in de rondte te boren, waardoor Winstons muren onheilspellend waren gaan trillen. Het waren vriendelijke kerels en Winston bleef altijd even staan om een praatje met hen te maken wanneer hij langsliep, maar toen ze hem verteld hadden dat de koningin van Scheba hun had gevraagd om voortaan ook zo veel mogelijk zondagen te komen werken, kon Winston er niet langer tegen. De zondag was zijn enige vrije dag. Zonder die ene dag om te luieren en even niets te doen, zou hij de rest van de week een zombie zijn.

‘Wat moet ik dan? De rest van mijn leven in een bouwput blijven wonen?’ had ze op een dag tegen hem gezegd, toen hij op haar deur had gebonsd om te vragen of de bouwvakkers niet op een respectabeler tijdstip konden beginnen. ‘Het kan me eerlijk gezegd geen reet schelen wat jij met je leven doet,’ had hij binnensmonds gemompeld. ‘Zolang je maar stopt met het vergallen van het mijne!’

Een paar dagen daarvoor had hij met zijn vuisten tegen de muur tussen hun beide rijtjeshuizen gehamerd omdat, wanneer de bouwvakkers eens een keer geen herrie maakten, haar zoontje dat wel deed. Winston kon niet bevatten hoe een kind het voor elkaar kreeg om zoveel kabaal te maken, vooral niet een kind dat in het openbaar zo engelachtig en beleefd overkwam. Het joch had de gewoonte om keihard de trap op en af te rennen. Al klonk het eerder als een hele kudde neushoorns. Na zes jaar op nummer 79 gewoond te hebben, aan het einde van de rij, met ook nog eens een leeg huis aan de andere kant, was Winston gewend geraakt aan rust en sereniteit. Bernice was dus een zeer onaangename verrassing geweest.

Om het lawaai van haar kind zo veel mogelijk te overstemmen, was hij begonnen om zijn eigen muziek op een belachelijk hard volume af te spelen (soms drum-'n-bass, soms oldskool R&B, soms Kate Bush – hij had een nogal eclectische smaak).

Uiteraard zorgde die kakofonie aan geluiden ervoor dat de *Queen of Scheebz* in ruil daarvoor op *zijn* deur was gaan bonzen.

‘Zet verdorie die herrie zachter!’

Hij wist bijna zeker dat ze iets krachtigers dan ‘verdorrie’ had willen

zeggen, ware het niet dat het perzikgezichtje van haar zoon op dat moment even om de hoek kwam steken.

‘Sebastian probeert zijn huiswerk te maken,’ zei ze, iets zachter nu, en de Sebastian in kwestie knikte bevestigend – er was zelfs geen spoor te zien van de gevaarlijke neushoorn die binnen in hem woonde.

En nu stond ze er weer, en verstoorde daarmee Winstons rust in de tuin. Zijn hart ging onmiddellijk sneller kloppen toen haar schaduw boven hem opdoemde.

‘Meneer Winston?’ herhaalde ze, waarna ze luid haar keel schraapte.

Hij trok met geweld zijn koptelefoon van zijn hoofd. ‘Ik heb al gezegd, gewoon *Winston*, alsjeblieft,’ zei hij scherp. Wat had hij nu weer verkeerd gedaan? Hij zat op de oude houten stoel die al voordat Winston hier was komen wonen in deze tuin had gestaan. Zijn voeten rustten op het lelijke, grijze muurtje van het verhoogde bloembed, waar de decennia oude verf langzaam van begon af te bladderen. Hij haatte deze verhoogde bloembedden, overwoekerd met braamstruiken en winde: een warboel die ook nog eens geaccentueerd werd door de pikante geur van vossenstront.

‘Neem me niet kwalijk!’ zei ze opnieuw, alsof hij nog niet op haar gereageerd had.

Hij opende zijn ogen. ‘*Wat* moet je?’

‘Hou op met roken in de buurt van mijn zoon,’ zei ze botweg tegen hem.

Natuurlijk. Hij had het kunnen weten. Altijd wanneer hij in de tuin zat te roken, bonsde de koningin van Scheba op het keukenraam en mimede het uitdrukken van een sigaret, haar gezicht vertrokken tot een grimas.

‘Ik wil niet dat hij passief meerookt.’

Bij die woorden ging hij rechtop zitten en zijn ogen dwaalden de tuin door, op zoek naar haar zoon.

‘Hij is niet eens buiten!’ zei Winston. Maar zodra die woorden zijn mond hadden verlaten, ving hij een glimp van de jongen op. Hij drukte zijn gezicht tegen het glas van een van de ramen op de eerste

verdieping en had zijn handen voor zijn mond geslagen, alsof hij zijn best deed om het gegiechel dat uit zijn mond, oren en neus dreigde te ontsnappen terug te duwen.

Winstons sigaret siste onder zijn vingertoppen. Hij leunde achterover om één extra lang laatste trekje te nemen en blies de rook in de richting van haar felle blik. Als zijn moeder hem nu had kunnen zien, zou ze zowel geschokt als verrukt zijn geweest over zijn houding.

‘Maar natúúrlijk, schat, had het maar eerder gezegd,’ antwoordde hij met ijskoude stem. Bij het woord ‘schat’ kromp de koningin van Scheba ineen, zoals hij al gehoopt had, maar door haar reflex, die ene druppel in haar ooghoek... vroeg hij zich af of hij haar misschien ergens nog veel dieper had geraakt. Alsof iemand anders aan wie ze een hekel had haar ooit ook zo had genoemd.

Binnen enkele seconden was die blik op haar gezicht, de duisternis en de afwezigheid in haar ogen, verdwenen. Haar minachting was weer terug. ‘Walgelijk,’ mompelde ze. En toen draaide ze zich om, beende terug naar haar keuken en trok de deur achter zich dicht. Hun beide woningen staarden Winston aan. De rijtjeshuizen waren elkaars spiegelbeeld – victoriaans metselwerk, schuin dak, hoge schoorsteen. Maar haar huis was gemoderniseerd; de grote keukenramen waren gloednieuw en brandschoon en gemonteerd door een bouwvakker die dacht dat hij de nieuwe James Blunt was. Winstons schuiframen daarentegen waren duidelijk al tientallen jaren oud; het glas zat onder de watervlekken en opgesloten in eeuwenoude, rottende kozijnen en was smoezelig van de regen.

Winston haalde diep adem om van de teruggekeerde rust te genieten. Maar toen...

‘Hé!’ riep de stem van Sal over de tuinmuur, die de grens vormde tussen de tuin en de straat. In eerste instantie zag Winston alleen maar het bovenste plukje van Sals pomponmuts, die, zo vermoedde hij, officieel waarschijnlijk van Sals vrouw Angela was. Hij was niet iemand van stereotypen, maar roze en witte strepen en een regenboogpompon maakten nou niet bepaald deel uit van Sals stijl.

‘Alles goed, Sal?’ vroeg Winston toen Sals dikke wenkbrauwen en groene ogen hun weg over de muur heen vonden. Hij was onmiddellijk weer vrolijk bij het zien van zijn baas en vriend.

‘Winston, knul, zou jij de winkel even van mij kunnen overnemen? Ik weet dat vandaag je vrije dag is, maar het is maar voor een paar uur. Ik moet Angela ophalen van pilates.’

‘Geen probleem.’ Winston probeerde zijn opkomende teleurstelling te verbergen. Hij had zo naar deze vrije dag uitgezien: de buurvrouw irriteren, lekker luieren op de bank, naar oude cd’s luisteren die hem aan zijn familie herinnerden en eten koken dat hij vervolgens altijd weer vergat op te eten. Hij had zijn dag vol met activiteiten gepland, om zo veel mogelijk te vergeten dat hij zijn vijfjarig jubileum met Lewis in zijn eentje moest doorbrengen. Lewis was weer eens op kantoor, voor de tiende dag op rij. Hij was in al die dagen maar nauwelijks thuis geweest en het cadeautje dat Winston eerder deze week voor hem had ingepakt lag onaangeroerd op het aanrecht. Het was hem gelukt om een originele vinyl van Little Eva te vinden – een album dat Lewis’ vader altijd had opgezet toen hij nog een kind was, maar dat nu al lange tijd zoek was. De envelop boven op het cadeau was versierd met een sierlijke L en vijf sterren, één voor elk jaar dat ze nu samen waren. Maar inmiddels voelde Winston zich een sukkel, omdat hij zoveel aandacht aan de details besteed had.

Misschien was een paar uurtjes werken in de winkel toch een betere manier om hun jubileum te vieren. Hij bracht de meeste dagen toch al meer tijd met klanten door dan met Lewis.

Hij wierp een blik op zijn telefoon. Lewis had hem nog niet eens een gefeliciteerd-met-ons-jubileum-berichtje gestuurd. Er was alleen een appje van zijn oudere zus Ruth, die met haar gezin in Canada woonde: *Kleine Winston, ik mis je. Gauw weer facetimen?*

Ze stuurde zo ongeveer elke week hetzelfde berichtje, met foto’s van haar twee kinderen, die enorm waren gegroeid sinds hij ze voor het laatst had gezien: ze waren inmiddels acht en negen. De laatste keer dat hij hen gezien had waren ze nog peuters geweest.

Hoe vaak ze hem ook appte of probeerde te bellen, Winston leek nooit het juiste moment te vinden om haar terug te bellen.

Toen Sals pomponmuts langs de muur verschoof, liep Winston naar de gang om zijn goede schoenen aan te trekken. ‘Shit!’ momperde hij, toen hij uitgleed over weer een nieuwe stapel reclamefolders op de deurmat. Hij boog voorover om een zoveelste envelop vol pamfletten over een of andere lokale tuinierfestiviteit op te rapen: foto’s van rafelige bloemblaadjes sierden de pagina’s.

‘Wie denkt er nou in hemelsnaam dat ik überhaupt de energie heb om te tuinieren?’ mompelde hij, waarna hij de stapel samen met alle andere post op het telefoonkastje deponeerde. Visitekaartjes van klusjesmannen. Folders van handlezers. Afhaalmenu’s. En enveloppen geadresseerd aan ‘De bewoners van nummer 79’, met daarin volgekrabbeld briefpapier van makelaars, met de vraag: ‘Hebt u er weleens aan gedacht om uw huis te verkopen?’

Hij trok de deur met een klap achter zich dicht, ter ere van de koningin van Scheba.

‘Geestig om je hier ook eens op zondag te zien,’ zei Jenny, een van de gedenkwaardigste en langstlevende klanten van Sals winkel. Winston reikte instinctief omhoog om twee pakjes Marlboro Red voor haar te pakken, compleet met een nogal onsmakelijke foto van iemands zwartgeblakerde longen. Jenny moest al ver in de tachtig zijn, hoewel Winston haar nooit naar haar leeftijd had gevraagd, maar het gerucht ging dat ze al sinds de opening van de winkel zeker drie keer per week veertig Marlboro Reds kocht bij Sal.

‘Toe nou, Vincent, geef nou,’ zei Jenny grinnikend. Winston bewonderde haar loyaliteit en consistentie. En haar kledingkeuze. Vandaag droeg ze een vintage ogende bontjas en een wetlooklegging. Hij vond het niet echt leuk dat ze zijn naam altijd verkeerd zei. Hoewel ze daar in elk geval ook consequent in was.

Op dit soort momenten hoorde hij altijd zijn moeders stem in zijn hoofd: ‘Ik heb je een Engelse naam gegeven, zodat niemand hem